

Tehniline kirjeldus

1. Mõisted ja lühendid

Mõiste/Lühend	Kirjeldus
SKA	Sotsiaalkindlustusamet
TEHIK	Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus
MTA	Maksu- ja Tolliamet
RMIT	Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus
FIE	Füüsilisest isikust ettevõtja
MKR	Maksukohustuslaste register
MRR	Mitteresidentide register
TSD	Tulu- ja sotsiaalmaksu, kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustusmaks deklaratsioon
SKAIS ₁	Sotsiaalkaitse infosüsteem
SKAIS ₂	Sotsiaalkaitse infosüsteem (hõlmab Ametnikurakendust ja Iseteenindust)
ISM andmed	Isikustatud sotsiaalmaks - sotsiaalmaksu andmed, mis on seotud konkreetse inimesega, kelle eest sotsiaalmaksu deklareeriti ja tasuti. Lisaks kuuluvad ISM andmekomplekti tulu andmed, mille pealt sotsiaalmaksu deklareeriti
ISM andmete töötlemine	Iga andmetega tehtav toiming sh nende kogumine, salvestamine, muutmine, kasutamine, edastamine, säilitamine, kustutamine jne
Operatiivsed ISM andmed	ISM andmed, millesse MTA teeb parandusi
Ajaloolised ISM andmed	ISM andmed, millesse MTA enam parandusi ei tee
ISM andmestik	Operatiivsed ja ajaloolised ISM andmed

2. Äriline taust - sotsiaalmaksu andmete kogumine ja kasutamine

Sotsiaalmaksuga maksustatakse inimese töötamisest ja ettevõtlusest saadud tulu, et rahastada pensionikindlustust ja riiklikku ravikindlustust ning osaliselt ka kogumispensioni II sammast. Sotsiaalmaksu määr on üldjuhul 33% maksustatavatelt summadelt, millest 20% suurune osa kantakse üle riikliku pensionikindlustuse vahenditesse ja 13% suurune osa riikliku ravikindlustuse vahenditesse. Sotsiaalmaks sisaldab kindlustuselementi – sotsiaalkindlustushüvede saamiseks peab iga töövõimelise isiku eest olema makstud sotsiaalmaksu.

Sotsiaalmaksu tasumist korraldab alates 1999. aastast Maksu- ja Tolliamet (MTA). Täpsemalt saab sotsiaalmaksu kogumisest lugeda MTA kodulehel <https://www.emta.ee/ariklient/maksud-ja-tasumine/tulumaks-ja-sotsiaalmaks/sotsiaalmaks>. MTA peab tasumisele kuuluva sotsiaalmaksu ning riigieelarvesse laekunud üle arvestust MKRi erinevates alamregistrites.

ISM andmeteks on sotsiaalmaksuga seonduvad andmed, mida konkreetse inimese eest deklareeriti, määrati või tasuti.

MTA-l on plaanis 2026. a II pooles üle minna tehingupõhisele andmete kogumisele ja maksustamisele, loomisel on „Füüsilisele isikule tehtud väljamaksete ja saadud tulude alusandmete andmekogu

(FIVTA)". Koos uue põhimõtte rakendamisega maksukogumisel, hakatakse maksuandmeid haldama uuel äriloogikal ja säilitama uuel tehnoloogilisel platvormil. Koos muudatustega tekib vajadus ja võimalus muuta ka andmevahetusteenuseid, millega praegu andmeid SKA-le edastatakse.

Kaasaegse andmevahetusteenuse loomise vajadusele MTA ja SKA vahel osundas ka 2024.-2025. aastal läbi viidud ISM andmetöötamise eelanalüüs, mille tulemitest saab tutvuda TEHIK Confluence keskkonnas:

<https://wiki.sm.ee/spaces/ITA/pages/280179793/Projekti+tulemid>

Praegune ISM andmete andmevahetusteenus sotsiaalkaitse infosüsteemi (SKAISi) ja MKRi vahel toimib alates 1999. aastast. MTA edastab kuu jooksul laekunud andmed Sotsiaalkindlustusametile (SKA) järgmisel kuul peale 10-ndat kuupäeva. Andmed liiguvad massandmevahetusega SKAIS1. SKAIS1 toimub ka nende andmete töötamine ning pensioni arvestuseks ettevalmistamine.

Alates 2022. aastast teeb SKAIS2 MKRi ka vajaduspõhiseid ISM andmepäringuid, mida kasutatakse perehüvitiste teenuses hüvitissumma leidmiseks.

3. SKA ootused ISM andmete töötlemise muudatuseks

Tuginedes ISM andmetöötamise eelanalüüsile ning maksuandmete kogumise ja andmevahetuse muudatusele MTAs, on vaja uuendada ISM andmete töötlemise äriloogikat ja arendada uued tehnilised lahendused andmevahetuseks. Oluline aspekt on, et uus ISM andmevahetuse ja andmete töötlemise lahendus tuleb luua SKAIS2 infosüsteemi.

Ärilised ootused funktsionaalsusele on kirjeldatud punktides 3.1. ja 3.2. Detailanalüüsi käigus võib selguda, et uuendamist vajavad ka teised SKAIS2 funktsionaalsused. Lõplik arendustööde nimekiri selgub detailanalüüsi kinnitamise järgselt.

3.1 ISM andmete töötlemise rakendus

Funktsionaalsus peab võimaldama:

- 3.1.1. Töödelda operatiivseid ja ajaloolisi ISM andmeid terviklikult sõltumata nende algallikast ja/või saamise viisist;
- 3.1.2. Seostada sama isiku ISM andmeid, kui need on saadud erinevate isikut tuvastavate tunnustega (isiku isikukood on muutunud, MTA MRR kood jms);
- 3.1.3. Liidestusi erinevate ISM andmestikku kasutatavate SKA teenustega ja lahendustega;
- 3.1.4. Ametnikurakenduses ISM andmeid vaadata ja muuta;
- 3.1.5. Monitoorida rakenduse toimimist ja andmete töötlemisel tekkinud vigu;
- 3.1.6. Liidestusi x-tee andmevahetusteenustega;
- 3.1.7. Teha ajaloolistes ISM andmetes isikupõhiselt manuaalseid maksuandmete parandusi. Parandused peavad olema selgelt eristatavad p 3.2. kirjeldatud andmevahetusega saadud andmetest.
- 3.1.8. Määrata andmestikule erinevaid säilitustähtaegasid sõltuvalt sellest, mis eesmärgil andmed päriti või milline oli andmete kasutusvajadus (nt kalkulaator, hüvitise määramine, hüvitise maksmise ja kontrollimise periood sai läbi, isiku surm jms);
- 3.1.9. Hävitada säilitustähtaja möödumisel andmeid. Andmete hävitamise protsess peab olema turvaline, kontrollitav ja tõendatav.

3.2 ISM andmevahetusteenus

Vajaduspõhine andmevahetusteenus (edaspidi teenus) on mõeldud nii operatiivsete kui ajalooliste ISM andmete saamiseks MTA-st.

- 3.2.1 Teenusega peab saama küsida ISM andmeid ühe isiku, grupi või kõikide isikute (masspäring) kohta;
- 3.2.2 Teenus peab olema seadistatav soovitud ajaperioodi ja/või tulu andmete küsimiseks;
- 3.2.3 Päringute algatamisel peavad olema täidetud andmekaitse nõuded;
- 3.2.4 Teenuse lahendus ja andmekoosseis lepitakse kokku detailanalüüsi käigus;
- 3.2.5 Massandmepäringuga saadavate andmete hulk on suur, kuna see sisaldab kõikide isikute ISM andmeid küsitud perioodi kohta (nt ühes aastas on ISM-i deklareeritud/tasutud ca 1 000 000 isiku osas, kellel on kandeid mitmes kalendrikuus ja erinevate sotsiaalmaksu liikide lõikes st andmevahetusega on vajalik liigutada miljoneid andmekirjeid).

4. Töö eesmärk

Töö eesmärgiks on luua SKAIS2 infosüsteemi lahendus, mis töötleb MTAst saadud või SKA ametniku poolt sisestatud ISM andmeid.

5. Tellitavad tööd

Lepinguga tellitakse punktides 3.1. ja 3.2. kirjeldatud ISM andmete töötlemise lahenduse ja ISM andmevahetusteenuse tehnilised- ja detailanalüüsid ning arendustööd järgmises ulatuses:

- 5.1. Äriline ja tehniline detailanalüüs punktides 3.1. ja 3.2. kirjeldatud lahenduste loomiseks SKAIS2-te;
- 5.2. Ametnikurakenduse kasutajakuvad peavad olema arendatud MFE teenustena;
- 5.3. Punktis 3.1. kirjeldatud ISM andmete töötlemise lahenduse arendus;
- 5.4. Punktis 3.2. kirjeldatud vajaduspõhise andmevahetusteenuse arendus;
- 5.5. Täiendavad arendustööd, mis selguvad analüüside käigus ja on olulised realiseerida punktide 3.1. ja 3.2. arendustööde teostamisel või tootestamisel;
- 5.6. Arendustööde testimine, sh automaattestide loomine uuele funktsionaalsusele, koormustestide läbiviimine jne.

6. Tööprotsess ja tulemid

Järgnevalt täpsustatakse täitjaga sõlmitud raamlepingus nr 3-9/3443-1 kirjeldatud tingimusi tööprotsessi, dokumenteerimise, töökorralduse, testimise ja mittefunktsionaalsete nõuete osas.

6.1 Tööprotsess

- 6.1.1. Tööraamistik peab tuginema etapiviisilisele planeerimisele, võimaldades arendusmeeskonna prioriteete jooksvalt muuta;
- 6.1.2. Tööraamistik peab võimaldama süsteemset ülevaadet iga kokkulepitud töö saavutustest;
- 6.1.3. Tööraamistik peab võimaldama arendusmeeskonna tulemuslikkuse (kasvu) jälgimist ajas;
- 6.1.4. Tööraamistik peab tagama, et arendusmeeskond tegeleb omal initsiatiivil enda tulemuslikkuse parandamisega ja parendusettepanekute esitamisega.
- 6.1.5. Täpsem töökorraldus lepitakse kokku pärast lepingu sõlmimist
- 6.1.6. Tööde loetelu tekib eelnevalt kokkulepitud backlogi alusel ja hallatakse jiras:

6.2 Dokumentatsioon

Vastavalt tehnilise kirjelduse punktis 5 (Tellitavad tööd) kirjeldatud skoobile tuleb töö käigus luua ja täiendada SKAIS2 dokumentatsiooni, milleks on minimaalselt:

- 6.2.1 Funktsionaalsuse ja äriprotsesside kirjeldused kokkulepitud kujul (nt BPMN standard, diagrammid ja kirjeldused Confluence'is) koos ärireeglitega, mida peab hiljem olema võimalik täiendada järgnevates etappides lisanduva funktsionaalsuse alusel ning siduda tervikliku protsessi- ja ärireeglite kirjeldusega.
- 6.2.2 Tehniline dokumentatsioon (nt paigaldusjuhendid, Confluence keskkonnas).
- 6.2.3 Andmemudel.
- 6.2.4 Dokumentatsiooni täpsed liigid ja sisu formaat lepitakse kokku tööde käigus, kuid see peab vastama minimaalselt järgnevatele SKAIS2 Confluence keskkonnas kirjeldatud nõuetele: [Nõuded arendusprojektide dokumentatsioonile](#).

6.3 Töökorraldus

Projekti töökorraldus toetub raamlepingu nr 3-9/3443-1 kodukorrale (lisa 5) ja töökorralduslikele kokkulepetele (p. 6.1.5.), täitja peab tagama piisava kaasamise ja ülevaadete andmise tellijale.

Arendusse on kaastatud järgmiste asutuste ja koostööpartnerite esindajad:

- Sotsiaalkindlustusamet
- TEHIK
- Maksu- ja Tolliamet
- RMIT

Vajadusel saab tellida konsultatsioone SKAIS1 arenduspartnerilt.

6.4 Tööde üleandmine

Arendustööde lähtekoodi tarne toimub pideva integreerimise (continuous integration) teel. Tööde järjekord, üleandmise aeg ja UAT tagasiside andmise aeg lepitakse kokku tööde käigus taasesitamist võimaldavas vormis (tellija ja täitja poolt).

Töö üleandmisel kontrollib tellija üle töö nõuetekohasuse ning annab vajadusel tähtaja töö parandamiseks.

Täitja teab, et tellija võib igat üle antud funktsionaalsust paigaldada toodangusse ning täitja peab tagama, et lõplikult valmimata funktsiooni protsessid on võimalik toodangust välja lülitada (feature flags). Funktsioonide sisse-välja lülitamise võimekus lepitakse tellija ja täitja vahel kokku tööde käigus.

6.5 Nõuded automaattestimisele

Automaattestimise nõuete täitmisel tuleb lähtuda nõuetest, mis on leitavad [TEHIK arendusjuhendid](#) veebilehelt menüüpunktist Automaattestide nõuded.

Testidega kaetakse serveripoolne ja kasutajaliidese kood. Kaetavuse kontrolliks ja raporteerimiseks seatakse tellija koodihoidla keskkonnas (Gitlab) üles pideva integratsiooni töövoog, mis seadistatakse koos toimima SonarQube koodi ja testide kaetavuse analüsaatoriga.

Automaattestid peavad üle antavas lähtekoodis continuous-integration'i töövoog edukalt läbima. Samuti peab täitja hoolt kandma, et varasemalt loodud testid jäävad töö lõpetamisel edukalt

läbitavateks. Nõuete muutumisel peab täitja viima testid vastavusse uute nõuetega või need eemaldama, kui selliseid nõudeid enam ei eksisteeri.

6.6 Mittefunktsionaalsed nõuded

Mittefunktsionaalsete nõuete täitmisel tuleb lähtuda järgnevast:

- 6.6.1 Uue funktsionaalsuse loomisel tuleb lähtuda raamlepingus nr nr 3-9/3443-1 ja selle lisades kirjeldatud nõuetest ning SKAISi [Arhitektuurimanifestist](#);
- 6.6.2 Täpsemad mittefunktsionaalsed nõuded, millest lähtuda on leitavad [TEHIK arendusjuhendid](#) veebilehelt menüüpunktist Mittefunktsionaalsed nõuded

7. Tööde teostamise tähtaeg

Tööde üleandmise (so Jira piletid "Ready for AT" ja toodangu keskkonda paigaldatav kvaliteetne lähtekood) tähtaeg on **hiljemalt 29.10.2027**.

Konkreetsete tööde vahetähtajad ja tööde järjekord lepitakse kokku tööde käigus Jira epicutes. Kui konkreetse töö teostamine sõltub tellija, MTA, RMIT-i või muu seotud osapoolle sisendist, otsusest või tegevusest ning vastav sisend viibib, nihkub üksnes sellest sõltuva töö vahetähtaeg viibinud aja võrra, kuid mitte hiljemaks kui hankelepingus sätestatud lõpptähtaeg, kui pooled ei lepi lepingu muudatuses kokku teisiti.

Kui MTA FIVTA-SKAIS2 andmevahetuse toodangukeskkonna avamine lükkub kaugemale 01.08.2027, pikeneb sellest otseselt sõltuvate tööde üleandmise tähtaeg vastava viivituse võrra, kuid mitte kaugemale kui lepingu lõpptähtaeg.

Tööde tulemid peavad sisaldama:

- Viiteid dokumentatsioonile tellija Confluence'is;
- Viited tehtud töödele (Jira piletitena);
- Viiteid koodile GitLabis.